

דברי הרשב"א הנוגעים לאותן ערמות עממן אין ראיה לנדון דידן, דשאני התם שלא מלך ס"ס הקיל הרשב"א אלא שע"י מהות כיוח התבן שעל הערומות היה כמעט קרוב לדואל שלא הגיעו המים אלא על השבילים העליונים (ובזה מלמדים ב"מ"ז ב"ס הג"ה דברכי משה ד"פ הרגיש גם כן בזה) וב"כ הרשב"א להדיא ח"ל: ואפילו אותן ערומות שראינו שנפלו עליהן גשמים אנו תולין בהם להקל שמה לא נכנסו בהם המים אלא בשבילים העליונים אבל לא שבטן הערומה וכן הדבר ידוע ויכיר לעין עכ"ל אלמא דלא היה לו להרשב"א אפי' בפק אלא שליתר שאת הוסיף דאפילו את"ל שנכנסו שמה לא השפיקו להחמין וכו' והנה הש"ע לא העתיק מדברי הרשב"א הללו כי אם שלא לחוש לסתם סתמים של אותה שנה כיון דרובא להחמיה שאין בהם חשש וספק כלל וזה כוונת המג"א ס"ק ה' (והפרמ"ג במק"כ לא דק בפרוטו) אבל בזה שהתיר הרשב"א הערומות עממן לא העתיק הש"ע אע"פ שהוא יותר מס' להיתר מ"מ לא סמך על זה וזהו נסתלקה קושיה הט"ז ס"ק ה' על הרמ"א ועולין דברי הש"ע כהוגן. **וע"פ** הדברים האלו לענ"ד החשש שלא ליקח מהסתים של שנה זאת יש לו מקום חשוב לשמוך עליו; ואין זה דבר חדש, שם צדדי כתב יד מחמי קצויה הגדול מהור"ר זלמן ווירטש זללה"ה שהיה אב"ד בפולדא משנת תקל"א ואם כתוב שהרבה גדול אב"ד דקאסעל אחר ג"כ החמין של השנה ההיא שנחברו בה הגשמים. וגם כמדומי נהיירא שכן הוינא טליא שמעתי מפי אמי מורתי הנדקת זללה"ה בפעם אחת לא התירו הב"ד של היידינגנזעלר כ"א מנות של דגן שקורין ראגנען, ובדואי ג"כ היה הטעם מחמת רבוי הגשמים, אלא שאין אנו לריבין לעדות חנוך ואומדנא, באשר הדבר מכוסה לענ"ד דבריו רבותינו הפוסקים שכל כי האי גוונא למישא מבעיא, וננדון שלפנינו גם הט"ז מורה דלא שייך ביה ס"ס, ולבד מן דין אפילו היה ס"ס (מה שאינו כן) מהיכי חיותי להחיר ס"ס לכתלה, ובפרט שהרבה מהגדולים סברי דחמין דשלי"מ מקרי דלא מהני ביה ס"ס, וכ"כ דהרמ"ח לא סמך על ס"ס כ"א להסחותו בניה.

ומדוי דברנו בענין ס"ה אשר רפ"מ דר"ו שנהתקת ב"י ס' תס"ז לדברי האגור ב"ס הרא"ס הכ"ל יש קצור שכתב ח"ל: דבסתים א"ל בקיב עכ"ל מזה משמע שהרא"ס כרא"ה סובר, ומדבריו הרב ב"י עלמו בריש ס' זה נראה הפך זה, אמנם ב"ס האגור עלמו מתוקן הדבר, שאחר מיבות הכ"ל סיים ח"ל: דאגב דפרירין אין מתבקין עכ"ל וזהו עולה הכל כהוגן. ע"כ לבין תשובתי הכ"ל. **ועתה** זכיתי להוסיף עוד ראיות לדבריו ע"פ מ"ש הב"מ (מלמד מ"ש שם דעת הר"ף רמב"ם וס"מ"ג דעת רבנו אפרים וזהו נקוטין) דאפילו לשיטת הרא"ס דמתלק בין למיתא דהוי רק מים מעשים משא"כ בארצא דעבא דביתחא אפי"ה אין שום היתר לזידן אפי' במים מעשים מאחר שאין אנו בקיאים בלמיתא כמובסם מהאגונים והפוסקים, דיו לבא מן דין למיתא להיות כנדון דהיינו להיות אסור בלמיתא עלמה. ועוד מצינו אחד מגדולי המחברים שאפילו על היתרו של רשב"א קא מתמה וממילא שיעטא דאף מי שצדו להקל כנגד גדול ההוה עכ"פ פשיטא ופשיטא שאינו יכול להוסיף כ"א מה שמפורס ומוכרח ב"ה הרשב"א, והגדול הנזכר הוא הרה"ג מוה"ר יוסף איזקפא בספרו ראש יוסף על ס' פסח ס' תס"ז ד' ל"ד ע"ג, ואעתיק דבריו הנה ח"ל: ובתב הרשב"א ואף אותן ערומות שראינו תולין להקל שמה לא נכנסו בהם מים וכו' ואני אומר שאם ירדו גשמים רבים זו אחר זו איכא למישא אפי' לבטן הערומה כי המים ניגרים ועוד שדרך הוא לימשך מעט מעט לילך לבטן הערומה והמים ניגרים ומ"ש דאף על פי דנכנסו יש להקל דלמא לא החמין שלא כל שכן במים מחמין תמכהי דהא אם נכנסו שם המים כיון שהוא קשור וצדו מתעכבים שם המים ומחמין כי כן דרך הדבר שהוא חשוב וצדו במים שהוא מתחמם ובדואי שיתמינו ואם כן מה שהציא בלמיתא אינה ראיה ועוד דשאני למיתא דהמים מתגנבים מיד מה שאין כאן דשוהים שם המים הרבה מן זמן בלמיתא ועוד דשאני למיתא כמו שכתב ה"ר אפרים דמתעסק בה ואינו מניח להחמין או חלוקים אחרים דכתבו הפוסקים דלויפה מועטת וכיוצא בו גם מה שהציא וכו' וכו' ע"כ דברי הרב הנעימים.